

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Είναι γνωστή σε όσους μας διαβάζουν η αδιάκοπη αγωνία μας για την τύχη της Άμυνας της Κύπρου. Για δύο περίπου δεκαετίες συστηματικά επαναλαμβάνουμε ότι η αμυντική θωράκιση της Κύπρου είναι ζήτημα ζωής ή θανάτου γι' αυτήν και καμιά θρασυτάτη δήλωση των Τούρκων δεν μπορεί να συσκοτίσει την πραγματικότητα ότι η μάχη δίνεται στην Κύπρο με ξένα στρατεύματα κατοχής και όχι στην Τουρκία.

Πρέπει να είναι κανείς ολοκληρωτικά αλλοτριωμένος για να ισχυριστεί ότι προκαλεί ο αμυνόμενος Δαβίδ ή ότι η εθνική μας υπόσταση μπορεί να εξαρτάται από την καλή θέληση του Τούρκου Γολιάθ, σφαγέα των λαών της Μ. Ασίας και Κύπρου.

Με αυτή και μόνον την έννοια η συμπαράταξη Ελλάδας - Κύπρου δεν αποτελεί εναλλακτική δυνατότητα αλλά μονόδρομο.

Είναι προφανές ότι η στρατιωτική συνεργασία Ελλάδας - Κύπρου έχει αποκλειστικά αμυντικό χαρακτήρα. Στόχος της είναι να εξισορροπήσει στοιχειωδώς το απόλυτο στρατιωτικό πλεονέκτημα της Άγκυρας και κατ' αυτό τον τρόπο να σπάσει τη γεωστρατηγική ομηρία του κυπριακού Ελληνισμού. Είναι, επίσης, προφανές ότι ο θόρυβος για κάθε ενέργεια που στοχεύει στην ενίσχυση της κυπριακής άμυνας εγγράφεται στο ευρύτερο πλαίσιο των τουρκικών αντιδράσεων για τη ματαίωση της εγκατάστασης του συστήματος S-300. Οι πύραυλοι αυτοί θα προσδώσουν μία νέα ποιοτική διάσταση στην αμυντική θωράκιση της Κύπρου, γιατί είναι ο μόνος τρόπος για να χάσει η Τουρκία την απόλυτη σχεδόν υπεροχή της στον κυπριακό εναέριο χώρο. Ακριβώς γι' αυτό και η Άγκυρα χρησιμοποιεί ωμές απειλές, όπως ο βομβαρδισμός του αεροδρομίου της Πάφου, στο πλαίσιο του ψυχολογικού πολέμου, που έχει στόχο να αποτρέψει αυτή την εξέλιξη. Σ' αυτόν τον ψυχολογικό πόλεμο συμβάλλει με τον τρόπο της και η Ουάσιγκτον, η οποία εκμεταλλεύεται τις τουρκικές απειλές για να πιθανοποιήσει τη Λευκωσία σε άτακτη υποχώρηση.

Η Ελλάδα έχει καταστήσει σαφές με επανειλημμένες δηλώσεις του υπουργού Άμυνας ότι οποιοδήποτε τουρκικό στρατιωτικό πλήγμα εναντίον της ελεύθερης Κύπρου αποτελεί αιτία πολέμου. Η κυπριακή εθνοφρουρά αποτελεί πια έναν υπολογίσιμο στρατιωτικό παράγοντα. Μια πολεμική αναμέτρηση θα μετατρέποταν σε σύγκρουση μέχρι τελικής πτώσεως, που εκ των πραγμάτων θα συμπαρέσυρε στην καταστροφή και τις βρετανικές βάσεις στο νησί.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν η Άγκυρα εκτιμά ως φερέγγυα την ελληνική δέσμευση ή πιστεύει ότι απλώς αποτελεί ρητορική.

Η στάση του Έλληνα πρωθυπουργού, όπως φάνηκε — κυρίως — στην κρίση των Ιμίων, αλλά βασικά η «αθέατη» πλευρά των απόψεών του, γνωστή από τα γραπτά του κείμενα πριν γίνει πρωθυπουργός και γνωστή, επίσης, από την καθημερινή προπαγάνδα των ποικίλων θιασωτών της πολιτικής του, έχει ήδη επιστημανθεί απ' όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές και ενδεχομένως να οδηγήσει σε λανθασμένα καταστροφικά συμπεράσματα.

Πράγματι εάν η Αθήνα έφτανε στο αδιανόητο σημείο να εγκαταλείψει για δεύτερη φορά τον κυπριακό Ελληνισμό στα χέρια των Τούρκων τότε:

Α) Θα έσπαγε οριστικά τον εθνικό και γεωπολιτικό δεσμό με την Κύπρο.

Β) Θα προκαλούσε πολιτική κρίση απρόβλεπτων συνεπειών στην ίδια την Ελλάδα.

Γ) Θα παρότρυνε την τουρκική επεκτατική πίεση στο Αιγαίο και τη Θράκη.

Δ) Θα εκτόπιζε οριστικά την Ελλάδα από τον γεωπολιτικά οργανικό χώρο της ανατολικής Μεσογείου, θέτοντας τέλος σε μία παρουσία τριών χιλιετιών.

Δεν είναι διόλου τυχαίο ότι η Άγκυρα τόλμησε να προκαλέσει μείζονα κρίση, όταν το εσωτερικό μέτωπο στην Ελλάδα ήταν αδύνατο. Τα παραδείγματα είναι πολλά, αξίζει όμως, ενδεικτικά, να αναφέρουμε ορισμένα όπως:

Α) Την περίοδο της γερμανικής κατοχής, όταν εκδηλώθηκε η πρώτη συστηματική προσπάθεια εξόντωσης της ελληνικής μειονότητας στην Τουρκία.

Β) Το 1955, όταν ο Παπάγος πέθαινε και στην Αθήνα υπήρχε κενό εξουσίας, πραγματοποιείται το οργανωμένο πογκρόμ στην Κωνσταντινούπολη.

Γ) Το 1963, όταν στο μεταίχμιο της μετάβασης από την κυβέρνηση της ΕΡΕ στην κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου έχουμε νέα κρίση. Το ίδιο και το 1965 με την κυβέρνηση των αποστατών.

Δ) Το 1967, όταν οι Τούρκοι εκμεταλλεύονται την ανασφάλεια και τις εξαρτήσεις του νεοπαγούς τότε δικτατορικού καθεστώτος για να εκβιάσουν την Αθήνα και να επιτύχουν την αποχώρηση της ελληνικής μεραρχίας από την Κύπρο. Με τον τρόπο αυτό άνοιξαν το δρόμο για την εισβολή.

Ε) Το 1974, όταν εκμεταλλεύονται το πραξικόπημα κατά του Μακαρίου για να πραγματοποιήσουν την εισβολή, που σχεδίασαν από το 1963.

ΣΤ) Το 1987, όταν σε μία εποχή πολιτικής κάμψης της κυβέρνησης Παπανδρέου προκαλούν κρίση για να δοκιμάσουν την αντοχή της Αθήνας. Τέλος πρόσφατα στις αρχές του 1996, πριν καλά καλά αναλάβει την πρωθυπουργία ο Κώστας Σημίτης, έχουμε την κρίση στα Ίμια με το γνωστό αποτέλεσμα.

Η ιστορική λοιπόν πείρα αποδεικνύει ότι η Άγκυρα σπεύδει σχεδόν πάντα να επωφεληθεί από τις εσωτερικές πολιτικές κρίσεις στην Ελλάδα για να δημιουργήσει τετελεσμένα και να αποσπάσει εύκολες πολιτικοστρατιωτικές νίκες.

Για να ακυρωθεί στην πράξη ο κίνδυνος του θερμού επεισοδίου, η νηφάλια στάση της Αθήνας και η αποφυγή απαντήσεων, που στρατιωτικοποιούν την εκάστοτε κρίση, πρέπει να συνδυασθεί με μία σαφέστατη και αυστηρή προειδοποίηση ότι η αντίδραση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων θα είναι αυτόματη και γενικευμένη. Η Άγκυρα πρέπει να καταλάβει ότι μία περιορισμένη επιθετική της ενέργεια στην Κύπρο ή στο Αιγαίο θα προκαλέσει γενικευμένο πόλεμο και όχι απλώς ένα θερμό επεισόδιο από το οποίο θα έχει μόνο να κερδίσει.

Η συνειδητοποίηση αυτής της αλήθειας που συνοψίζεται στην εγκατάλειψη του φτωχοπροδορισμού και την δημιουργία αντίπαλου πολιτικού - διπλωματικού και στρατιωτικού δέους, στηριγμένη κατ' εξοχήν στις δικές μας δυνάμεις, αποτελεί, έστω και καθυστερημένα, τη μοναδική δυνατότητα όχι μόνο για την κατοχύρωση της ακεραιότητας και ανεξαρτησίας μας αλλά και για την διεξαγωγή ενός αποτελεσματικού διαλόγου στον οποίο η άλλη πλευρά θα αναγκαστεί, σοβαρά πλέον, να συμμετάσχει.

ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Υ.Γ.: Η πληθώρα της ύλης και η δημοσίευση τεσσάρων βιβλιοκριτικών μας ανάγκασε να παραπέμψουμε την Στήλη της Βιβλιοπαρουσίασης στο επόμενο τεύχος.